

GAUDETE

Ročník VI.

22. 12. 2024

Číslo: 4

4. ADVENTNÁ NEDEĽA - NEDEĽA GAUDETE

R.: Bože, obnov nás, rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

Lk 1, 39 - 45

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radost'ou sa zachvelo dieťa v mojom lone. A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán.“

Liturgia štvrtej adventnej nedele nás už upriamuje na bezprostrednú prípravu na udalosť Ježišovho narodenia. To odráža aj jej bohoslužba slova, v ktorej každý rok počúvame evanjeliiovú epizódu z udalostí pred narodením. Tohtoročne je to Lukášovo rozprávanie o návšteve Márie u Alžbety.

Autor tretieho evanjelia sa vo svojich prvých dvoch kapitolách zapodieva hlavne dvojobrazom počiatkov Jána Krstiteľa a Ježiša Krista. Moment stretnutia ich matiek nám poskytuje ich prvé priame porovnávanie. Ešte nie sú na svete a už vidno v čom sú si podobní a v čom rozdielni. Veľmi pekne to odkazuje na časť kresťanskej vierouky, ktorá hovorí o tom, že Ježiš je pravý človek a pravý Boh.

Príchod obidvoch, Jána i Ježiša, bol zvestovaný tým istým anjelom Gabrielom. Obe postavy sú ľudia, pretože prichádzajú na svet cez ľudské matky. Vo chvíli stretnutia Alžbety a Márie sa nachádzajú v prirodzenom stave, ktorý zakúsila každá ľudská bytosť. Sú navyše veľmi zraniteľní. Obdobie tehotenstva je čakaním na narodenie. A ako dobre vieme, toto obdobie nie je vždy úspešné. Alžbeta, je podľa údaju spisu „v šiestom mesiaci.“ Máriino tehotenstvo môžeme odvodzovať z toho, že Alžbeta zvoláva požehnanie na plod jej života. Čas pred narodením tak pre oboch poukazuje na prirodzenú krehkosť a pominuteľnosť. Biologicky nie sú schopní žiť samostatne. Nemôžu konať verejne. Sú závislí na životoch svojich matiek. Nikto na svete ich ešte nevidel ani nepočul.

V tej istej chvíli sa ale ukazujú aj rozdiely. Ježiš, napriek tomu, že do sveta vstúpil časovo až po Jánovi, je predstavený ako niekto dôležitejší. Napovedá tomu správanie nižšie postavených. Matky Alžbety a dieťaťa Jána. V momente prvého kontaktu, teda pri Máriinom pozdrave, sa obaja podľa svojich možností svojsky zachovali. Ján sa v Alžbetinom lone zachvel (dosl. poskakoval). Tým jednak odkazuje na eschatologické poňatie a jednak na silný a jediný možný signál, ktorý mohol cez svoju matku dať. V prvom prípade možno dedukovať radosť, ktorú proroci predpovedali pri príchode Božej spásy. Druhý význam hovorí, že je bežné, že pri stretnutí nerovne postavených osôb, je to tá nižšie postavená, ktorá sa snaží na to reagovať.

V prípade Alžbety je na objasnenie potrebná výpomoc. Text hovorí, že Alžbetu naplnil Duch Svätý. Ten vnuká slová: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“ Ide o toho istého Ducha Svätého, ktorý mal úlohu v počatí Ježiša. Najprv cez matku Krstiteľa zvoláva požehnanie na matku i dieťa, čo sa neskôr stalo súčasťou katolíckej modlitby Zdravas. Následne akoby Márii Alžbeta vzdávala poctu. Hoci je staršia používa titul „matka môjho Pána.“ To možno chápať v ľudskom zmysle, ako titul pozemského vládcu, no citlivý čitateľ v „Pánovi“ vidí grécky ekvivalent pre Božie meno. Nadôvažok sa vo v. 45 dostáva Márii prvý makarizmus (prehlásenie niekoho za blahoslaveného) v Lukášovom evanjeliu.

Ježiš sa ešte nenarodil. No jeho zvesť ho isto predchádzala.

